Література

1. Коломоєць Н. Т. Каністерапія як допоміжний альтернативний засіб спілкування дітей із розладами аутистичного спектра / Н. Т. Коломоєць // Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. - 2015. - Вип. 6(1). - С. 159-170. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2015_6(1)__17.
2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. Колектив авторів: Л. Царенко, Т. Вебер, М. Войтович, Л. Гриценок, В. Кочубей, Л. Гридковець.
3. https://hromadske.radio/publications/shcho-take-kanisterapiya-ta-yak-sobaka-mozhe-staty-likarem
4. https://misto-dobra.com.ua/
5. https://uia.org/s/or/en/1100062682

References

1. Kolomoiets N. T. Kanisterapiia yak dopomizhnyi alternatyvnyi zasib spilkuvannia ditei iz rozladamy autystychnoho spektra / N. T. Kolomoiets // Aktualni pytannia korektsiinoi osvity. Pedahohichni nauky. - 2015. - Vyp. 6(1). - S. 159-170. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2015_6(1)__17.
2. Osnovy reabilitatsiinoi psykholohii: podolannia naslidkiv kryzy. Navchalnyi posibnyk. Tom 2. – Kyiv, 2018. – 240 s. Kolektyv avtoriv: L. Tsarenko, T. Veber, M. Voitovych, L. Hrytsenok, V. Kochubei, L. Hrydkovets.
3. https://hromadske.radio/publications/shcho-take-kanisterapiya-ta-yak-sobaka-mozhe-staty-likarem
4. https://misto-dobra.com.ua/
5. https://uia.org/s/or/en/1100062682

DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).40

Базилевич Н.О.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри спортивних дисциплін і туризму
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав

ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті висвітлені основні питання пошуку нових напрямів поліпшення якості процесу професійно-прикладної фізичної підготовки на основі новітніх технологій. Поряд із загальними засобами та методами ППФП важлива роль належить ігровому методу та методу змагань. Гра представляє собою цілеспрямовану самостійну діяльність, спрямовану на засвоєння конкретних знань, умінь і навичок фізичного виховання, в якій здобувачі вищої освіти не тільки розуміютьте, що їм пропонують в якості об'єкта засвоєння, а й на ділі переконуються в тому, що їх успіхи в саморозвитку, їх доля як громадянина, як спеціаліста, як ділової людини залежить від їх власних зусиль і рішень.

***Мета дослідження** – дослідити вплив ігрового методу в професійно-прикладній фізичній підготовці студентів на їх фізичну підготовленість.*

Результати дослідження із застосування ігрового методу в професійно-прикладній фізичній підготовці засвідчили достовірне покращення рівня фізичної підготовленості здобувачів вищої освіти в експериментальній групі.

***Ключові слова:** професійно-прикладна фізична підготовка, студенти, ігровий метод, професіограма.*

***Bazylevych N.O.. Application of the game method for the formation of motor skills and skills of professional direction of students in the process of physical education**. The article highlights the main issues of searching for new directions for improving the quality of the process of professionally-applied physical training on the basis of the latest technologies. In our opinion, one of the main tasks of education and upbringing in the process of vocational and physical training of students of vocational schools is the development of thinking as a necessary condition for orientation in professionally significant problems, the formation of physical culture of the individual. Along with the general means and methods of professionally-applied physical training, an important role belongs to the game method and the competitive one. The game is a purposeful independent activity aimed at assimilation of specific knowledge, skills and skills of physical culture, in which students not only understand what they are offered as an object of assimilation, but also in practice will be convinced that their successes in self-development, their fate as a citizen, as a specialist, as a business person depends on their own efforts and decisions.*

The purpose of the study is to investigate the impact of the game method in the professional-applied physical training of students on their physical fitness.

The results of the experimental work on the application of the game method in professional-applied physical training showed a significant improvement in the level of physical fitness of students of the experimental group.

Key words: *professionally-applied physical training, students, game method, professiogram.*

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень. Державні стандарти вищої освіти в сучасній Україні покликані визначити основні вимоги до підготовки висококваліфікованих фахівців у різних сферах діяльності. Не винятком є і сфера фізичного виховання, в якій перспективною проблемою, на наш погляд, видається змістове наповнення професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх фахівців різних напрямів підготовки.

Проблема теоретичного обґрунтування необхідності впровадження професійно-прикладної фізичної підготовки здобувачів вищої освіти сьогодні є об'єктом посиленої уваги з боку вітчизняних та сучасних учених (К.Г. Габріелян, М. Я. Віленський, В. І. Ілініч, О.Е. Коломійцева, Л.П. Пилипей). Адже принцип органічного зв'язку фізичного виховання з практикою трудової діяльності найбільш конкретно втілюється в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки [2, 4, 6].

Разом з тим, професійно-прикладна фізична підготовка є одним із найбільш оптимальних форм організації фізичного виховання в закладах вищої освіти, що збагачує індивідуальний фонд професійно корисних рухових умінь і навичок, виховання фізичних здібностей, від яких прямо чи побічно залежить професійна суб'єктоздатність. З урахуванням цього, завчасна підготовка молоді до обраної професійної діяльності, до окремих видів професійних робіт нині стала предметом пильної уваги як фахівців фізичного виховання.

В багаточисленних дослідженнях і публікаціях (Л.В. Волков, С. Іващенко, В.А. Кабачков, О.В. Петришин, О.Е. Коломійцева та ін.) відзначається, що в основі побудови процесу професійно-прикладної фізичної підготовки залишаються положення і принципи, що орієнтують його тільки на фізичне та психофізичне тренування здобувачів вищої освіти[1, 3, 4, 5]. В сучасних уявленнях професійно-прикладної фізичної підготовки абсолютно виключена її орієнтація на провідну діяльність, властиву даному студентському віку – вибір професії, професійне самовизначення. Тому пошук нових напрямів поліпшення якості процесу ППФП на основі новітніх технологій залишається значущим для теорії і методики фізичного виховання студентської молоді, що визначає актуальність даного дослідження.

Мета дослідження – дослідити вплив ігрового методу в професійно-прикладній фізичній підготовці студентів на їх фізичну підготовленість.

Результати дослідження. Аналізуючи науково-методичну літературу з означеної проблеми, зазначимо, що професійно-прикладну фізичну підготовку розглядаємо як різновид фізичного виховання; як педагогічний процес, який має мету, зміст, кінцевий результат, а тому запроваджується у закладах вищої освіти як невід'ємна складова навчально-виховного процесу; як багатофункціональну модель підготовки майбутнього фахівця з урахуванням найбільш істотних факторів, які впливають на його працездатність, а також, форм зв'язку й ступеня взаємозалежності різних параметрів, включених у модель.

Сучасні дослідники наголошують, що високої ефективності при вихованні професійно-прикладних фізичних якостей можна досягти за допомогою різноманітних засобів фізичної культури і спорту. При цьому застосовуються спеціальні прикладні вправи – звичайні фізичні вправи, але підібрані й організовані в повній відповідності з її завданнями.

Більшість вчених (Т. В. Андрюхіна, Н. В. Баловсяк, В.Л. Волков, О.В. Тимошенко, О. В. Церковна, Л. П. Пилипей та ін.) перспективу вдосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки бачать в необхідності побудови багатофакторних статистичних моделей ППФП студентів з визначенням найбільш істотних факторів, що впливають на його професійну працездатність [1, 6].

Для вирішення цієї проблеми для кожної професії підкреслюється тимчасовим розривом між періодом вивчення існуючих умов праці фахівців і реалізацією ППФП студентів у вузі, з одного боку, і умовами і характером праці майбутніх фахівців протягом наступних 30-35 років – з іншого боку. Природно, що ця проблема тісно пов'язана з проблемою визначення професіограми фахівця майбутнього, над якою працюють філософи, соціологи і психологи [2, 3, 4]. Однак на наш погляд, одна з основних задач навчання і виховання в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів – розвиток мислення, як необхідної умови для орієнтації в професійно значущих проблемах, формування фізичного виховання особистості.

Слід підкреслити, що поряд із загальними засобами та методами ППФП важлива роль належить ігровому методу. Значення гри для здобувачів вищої освіти переоцінити дуже важко. Вона має велике виховне значення, дозволяє формувати багато рухових якостей, всебічно розвивати молодий організм. У процесі гри студенти навчаються володіти різними рухами, у них з'являється активність, виховується ритміка, вміння поводитись в колективі, розвивається здібність до самостійного прийняття рішень, оцінювання ситуації.

Одна з головних функцій гри – педагогічна: гра з давніх-давен є одним з основних засобів та методів виховання в широкому розумінні слова. Заняття з фізичного виховання зі здобувачами вищої освіти повинні проводитись на основі широкого використання елементів спортивних та народних ігор, акробатики, гімнастики, подолання перешкод, стрибківта інше. Естафети дозволяють знайомити студентів із новими, раніше невідомими спортивними іграми та вдосконалювати відомі; формувати навички володіння м'ячем, бігу, стрибків, тощо. Гра – історично сформоване суспільне явище, самостійний вид діяльності, властивий людині. Гра глибоко сягає корінням в культуру кожного окремо взятого народу. Його культурну самобутність можна виявити за тими іграми, в які він грає і які придумує [5].

Незалежно від характеру ігрової діяльності, під грою (як і видом спорту) прийнято розуміти свідому діяльність, спрямовану на досягнення умовної мети, добровільно встановленої самими учасниками і пов'язаної із застосуванням ряду правил. Незалежно від свого характеру, гра як вид діяльності має свої особливості, що відрізняють її від інших видів занять людини. До характерних особливостей ігрової діяльності відноситься і її невизначеність, так як вона не має передбачуваного результату. Отже, головний педагогічний сенс ігор це створення умов для соціальних проб вихованців з імітованої соціальної діяльності, тобто, створення ситуацій вибору, в яких людина повинна знайти спосіб вирішення тієї

чи іншої соціальної проблеми на основі сформованих у неї цінностей, моральних установок і свого соціального досвіду.

Встановлені на попередніх етапах дослідження показники рівня фізичної підготовленості, адаптивних процесів студентів, фізичної працездатності свідчать про необхідність удосконалення існуючої програми фізичного виховання. За результатами опитування, встановлено що більше половини здобувачів освіти в тій чи іншій мірі не задоволені системою організації, методиками, що застосовуються, і формами проведення навчальних занять, їх змістом і спрямованістю, а це, в свою чергу, негативно впливає на ставлення до занять фізичними вправами.

Для проведення педагогічного формувального експерименту нами обрано студентів КВНЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж». У педагогічному експерименті взяли участь дві навчальні групи студентів 1 та 2 курсу спеціальності «Початкова освіта. Організатор спортивних секцій та клубів». Одна група була контрольна (13-ПО(ф) - 25 студентів), інша група – експериментальною (23-ПО(ф) - 25 студентів). Усі студенти відвідували обов'язкові (академічні) заняття за розкладом, однак студенти експериментальної групи додатково відвідували секції зі спортивних ігор, а під час занять фізичною культурою застосовували ігровий метод навчання і на заняттях ППФП додаткову ігрову діяльність професійної спрямованості.

Експериментальна методика професійно-прикладної фізичної підготовки здобувачів вищої освіти, заснована на ігровій формі навчання мала свої *особливості:* основу побудови кожного окремого заняття складала ігрова форма організації занять.

Характерними рисами фізичного виховання із застосування ігрового методу були: спрямованість на розвиток біологічної природи людини (рухових навичок і здібностей); навчальні заняття будувалися за принципом спортивного тренування; переважав метод регламентованих вправ, ігровий і змагальний.

Застосовували ігровий і змагальний методи для створення позитивного емоційного фону заняття; адаптації студентів до тренувальних впливів; відтворення стосунків між студентами у вигляді взаємодопомоги та гострого суперництва; прояву ініціативи і творчості у діях студентів; комплексного використання рухових навичок, прояву фізичних, вольових і моральних якостей. Дані рамки ігрового контексту самі по собі були потенційним джерелом інтересу до ігрової діяльності. Відмінна особливість гри полягала в тому, що ця діяльність добровільна, не пов'язана ні з яким примусом. Участь в грі повністю залежала від бажання гравців.

Проводячи заняття спортивно-ігровим методом, не тільки виховували фізичні здібності в цікавій формі, а й закріплювали рухові навички, здобуті в процесі навчання. При початковому ознайомленні зі спеціальними вправами використовували ігри-естафети, ігрові вправи, командні ігри-стрибки, ігри-кидання, комбіновані ігри та весь багатий арсенал вправ, що входить до спортивно-ігрового методу. Щоб гра виховувала та давала насолоду, одне і те ж саме завдання виконували в різних варіантах (репродуктивний метод), але при цьому виконували певні підготовчі заходи до проведення занять, в яких використано спортивно-ігровий метод.

Проведення занять спортивно-ігровим методом не потребувало складного інвентарю, довгої та детальної підготовки. Під час складання програми занять мали велике поле для творчого мислення. Під час вибору ігрових вправ, естафет орієнтувалися на програмний матеріал. Ігровий метод у фізичному вихованні студентів експериментальної групи характеризували: «сюжетна» організація; різноманіття засобів досягнення мети, комплексний характер діяльності; широка самодіяльність дій, високі вимоги до ініціативи, кмітливості, спритності; моделювання напружених міжособистісних та групових стосунків, підвищена емоційність; імовірне програмування дій та обмежені можливості точного дозування.

У кінці педагогічного експерименту було проведене повторне тестування рівня фізичної підготовленостістуденської молоді. Воно показало, що за час педагогічного експерименту студенти, які складали експериментальну групу, в кінці педагогічного експерименту продемонстрували вірогідно ($p<0,05$) кращі результати з різних видів випробувань у порівнянні зі студентами контрольної групи (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка показників фізичної підготовленості студентів

Етап дослідження	Групи	Mx±Smx	Загальний приріст	P
Швидкість (біг100 м, с)				
В.Д.	ЕГ	14,51± 0,06		
К.Д.		13,42 ±0,04	0,91	<0,001
В.Д.	КГ	13,81 ±0,06		
К.Д.		13,67 ±0,05	0,14	<0,01
М'язова сила (згинання й розгинання рук в упорі лежачи, разів)				
В.Д.	ЕГ	32,0 ±0,45		
К.Д.		44,3± 0,25	2,3	<0,001
В.Д.	КГ	24,2 ±0,05		
К.Д.		24,8 ±0,07	0,6	>0,05
Витривалість (біг3000 м, хв. с)				
В.Д.	ЕГ	14,32 ±0,17		
К.Д.		12,56 ±0,13	1,56	<0,001
В.Д.	КГ	14,12 ±0,17		

К.Д.		13,54 ±0,22	0,58	<0,05
Швидкісно-силові якості (стрибок у довжину з місця, см)				
В.Д.	ЕГ	236,9 ±1,77		
К.Д.		257,4 ±2,13	21,5	<0,001
В.Д.	КГ	236,9 ±1,77		
К.Д.		242,6 ±2,34	5,3	>0,05
Спритність (біг 4 х 9 м, с)				
В.Д.	ЕГ	9,6 ±0,04		
К.Д.		8,6 ±0,05	1,0	<0,001
В.Д.	КГ	9,6 ±0,04		
К.Д.		9,4 ±0,06	0,2	<0,01
Гнучкість (нахил тулуба вперед з положення сидячи, см)				
В.Д.	ЕГ	12,6 ±0,24		
К.Д.		17,8 ±0,19	5,2	<0,001
В.Д.	КГ	12,6 ±0,24		
К.Д.		13,4 ±0,26	0.8	<0,05

Примітка: ЕГ – експериментальна група, КГ – контрольна група, В.Д. – вихідні дані, К.Д. - дані в кінці експерименту

У студентів експериментальної групи у порівнянні зі студентами контрольної групи приріст результатів згинання і розгинання рук в упорі лежачи був вищим в 1,9 рази, приріст результатів у вправі стрибок у довжину з місця – в 1,4 рази, приріст результатів у бігу на 100 м – в 2 рази, приріст результатів у вправі нахил тулуба вперед з положення сидячи – в 1,6 рази.

Результати тестування засвідчили значне покращення рівня фізичної підготовленості студентів експериментальної групи. Після завершення педагогічного експерименту рівень фізичної підготовленості студентів експериментальної групи вірогідно відрізнявся від показників контрольної групи ($p<0,05$).

Висновки. Таким чином, гра представляє собою цілеспрямовану самостійну діяльність, спрямовану на засвоєння конкретних знань, умінь і навичок фізичного виховання, в якій студенти не тільки зрозуміють те, що їм пропонують в якості об'єкта засвоєння, а й на ділі переконуються в тому, що їх успіхи в саморозвитку, їх доля як громадянина, як спеціаліста, як ділової людини в початкової мірі залежить від їх власних зусиль і рішень.

Література

1. Андрєєва О. Рухова активність як складова рекреаційної культури студентів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2016. № 1. С. 19–22.

2 Базилевич Н.О., Тонконог О.С., Юрченко І.В. Педагогічні умови формування особистості студентів у процесі занять фізичною культурою. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Вип. 1.2022. Черкаси, 2022. С. 112-118. DOI 10.31651/2524-2660-2022-1-112-118.

3. Базилевич Н.О., Тонконог О.С., Юрченко І.В. Шляхи вдосконалення фізичної підготовленості студентів засобами легкої атлетики. *Теорія і практика фізичної культури і спорту* – наук.-практ. журнал Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Вип. 1. Переяслав, 2022. С.36-42. DOI: https://doi.org/10.31470/2786-6424-2022-1(1)

4. Волков В. Л. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентської молоді. К.: Знання України. 2004. 82 с.

5. Грибан Г., Романчук В., Романчук С. (2014). Роль рухової активності в житті студентів. Спортивна наука України. №4 (62). С. 57-62.

6. Іващенко С. Вплив індивідуальних програм професійно-прикладної фізичної підготовки на показники стійкості уваги у студентів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту.* 2012. № 3. С. 43-46.

7.Дубогай О.Д., Завидівська Н.Н. Фізичне виховання і здоров'я. Навчальний посібник. Київ: УБС НБУ, 2012, 270 с.

8. Коломійцева О. Е. Оптимізація професійно-прикладної фізичної підготовки студентів середніх гуманітарних училищ : дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Х., 2006. 227 с.

9. Петришин О.В. Формування професійно-прикладної фізичної підготовки студентів-медиків засобами спортивно-ігрових технологій. *Психологічні, педагогічні та медико-біологічні аспекти фізичного виховання і спорту*: матеріали VI Міжнар. заочн. наук.-практ. конф. Одеса: В.В. Букаєв, 2015. С. 192 – 197.

10. Пилипей Л.П. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів: дис. д-ра наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. К. 2011. 513 с.

11. Фурман Ю. М., Мирошниченко В. М. & Драчк С. П. (2013). Перспективні моделі фізкультурно-оздоровчих технологій у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів. К. : НУФВСУ, Олімп. літ-ра.

12. Цьось А., Бергєр Ю., Сабіров О. Рівень фізичної активності студентів вищих навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* : зб. наук. праць. К.: № 3 (31), 2015. С. 202-210

References

1. Andrieieva O. (2016). Rukhova aktyvnist yak skladova rekreatsiinoi kultury studentiv. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. № 1. S. 19–22.
2. Bazylevych N.O., Tonkonoh O.S., Yurchenko I.V. (2022). Pedahohichni umovy formuvannia osobystosti studentiv u protsesi zaniat fizychnoiu kulturoiu. Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Vyp. 1.2022. Cherkasy, S. 112-118. DOI 10.31651/2524-2660-2022-1-112-118.
3. Bazylevych N.O., Tonkonoh O.S., Yurchenko I.V. (2022). Shliakhy vdoskonalennia fizychnoi pidhotovlenosti studentiv zasobamy lehkoi atletyky. Teoriia i praktyka fizychnoi kultury i sportu – nauk.-prakt. zhurnal Universytetu Hryhoriia Skovorody v Pereiaslavi. Vyp. 1. Pereiaslav, S.36-42. DOI: https://doi.org/10.31470/2786-6424-2022-1(1)
4. Volkov V. L. (2004). Osnovy profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky studentskoi molodi. K.: Znannia Ukrainy. 82 s.
5. Hryban H., Romanchuk V., Romanchuk S. (2014). Rol rukhovoi aktyvnosti v zhytti studentiv. Sportyvna nauka Ukrainy. №4 (62). S. 57-62.
6. Ivashchenko S. (2012). Vplyv indyvidualnykh prohram profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky na pokaznyky stiikosti uvahy u studentiv. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. № 3. S. 43-46.
7. Dubohai O.D., Zavydivska N.N. (2012). Fizychne vykhovannia i zdorov'ia. Navchalnyi posibnyk. Kyiv: UBS NBU, 270 s.
8. Kolomiitseva O. E. (2006). Optymizatsiia profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky studentiv serednikh humanitarnykh uchylyshch : dys. kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu : spets. 24.00.02 «Fizychna kultura, fizychne vykhovannia riznykh hrup naselennia». Kh., 227 s.
9. Petryshyn O.V. (2015). Formuvannia profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky studentiv-medykiv zasobamy sportyvno-ihrovykh tekhnolohii. Psykholohichni, pedahohichni ta medyko-biolohichni aspekty fizychnoho vykhovannia i sportu: materialy VI Mizhnar. zaochn. nauk.-prakt. konf. Odesa: V.V. Bukaiev, S. 192 – 197.
10. Pylypei L.P. (2011). Teoretyko-metodychni osnovy profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv: dys. d-ra nauk z fiz. vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02 «Fizychna kultura, fizychne vykhovannia riznykh hrup naselennia». Nats. un-t fiz. vykhovannia i sportu Ukrainy. K. 513 c.
11. Furman Yu. M., Myroshnychenko V. M. & Drachk S. P. (2013). Perspektyvni modeli fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii u fizychnomu vykhovanni studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. K. : NUFVSU, Olimp. lit-ra.
12. Tsos A., Berhier Yu., Sabirov O. (2015). Riven fizychnoi aktyvnosti studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorov'ia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. prats. K.: № 3 (31). S. 202-210

DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).41
УДК 378.091.373.5.011.3-051]:796.012.6

Ляхова І.М.
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ
ORCID: 0000-0001-6882-7299
Хатунцева С.М.
кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри
біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації
Бердянського державного педагогічного університету, м. Запоріжжя
ORCID: 0000-0001-9123-6366

ТЕРМІНОЛОГІЯ РУХІВ І КОНСТРУЮВАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ І ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано сутність дефініцій «термінологія», «спортивна термінологія» та їх значення для фахівців загалом і роль термінології рухів і конструювання фізичних вправ у професійному становленні та вдосконаленні здобувачів вищої освіти спеціальності 017 – Фізична культура і спорт та 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, зокрема.

На підставі аналізу, синтезу й узагальнення наукової та науково-методичної літератури, мережі Інтернет, а також Освітніх програм зазначених вище спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, таких методів дослідження як порівняння, педагогічне спостереження, аналіз власного лонгітудінального педагогічного досвіду викладання навчальних дисциплін практичного характеру визначено, що більшість здобувачів вищої освіти не приділяють належної уваги засвоєнню спеціальної термінології під час навчання у вищій школі, а відтак, не використовують її на належному рівні у практиці роботи за фахом. Разом із тим, термінологія завжди пов'язана зі змістом конкретної науки, теорією та практикою. Існує так звана спеціальна термінологія інженера, філолога, юриста, соціолога, лікаря, дизайнера та ін., а також фахівця у сфері фізичного виховання і спорту – спортивна термінологія.

Зазначається, що спеціальна термінологія, у тому числі й спортивна термінологія, є основою професійного спілкування, що вимагає від фахівців глибоких знань, постійного розвитку та вдосконалення. Засвоєння термінології